

ACP-EU JOINT PARLIAMENTARY ASSEMBLY
ASSEMBLÉE PARLEMENTAIRE PARITAIRE ACP-UE

Komisja ds. Społecznych i Środowiska

ACP-EU/101.756/B/15

19.3.2015

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie wyzwań i możliwości w zakresie edukacji i szkolenia zawodowego
w krajach AKP

Komisja ds. Społecznych i Środowiska

Współsprawozdawcy: Musa Hussein Naib (Erytrea) i Francesc Gambús

CZEŚĆ B: UZASADNIENIE

Wprowadzenie

Podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych w 2012 roku w sprawie Zrównoważonego Rozwoju (Rio+20) pt. „Przyszłość, jakiej chcemy” ponownie potwierdzono, że pełny dostęp do wysokiej jakości kształcenia na wszystkich szczeblach jest niezbędnym warunkiem osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, wyeliminowania ubóstwa, równości płci, wzmocnienia pozycji kobiet i rozwoju społecznego, a także osiągnięcia celów w zakresie rozwoju uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym, w tym milenijnych celów rozwoju (MCR).

Coraz szybsze tempo globalizacji i liberalizacji handlu stwarza nowe możliwości wymiany towarów, usług i informacji między krajami AKP. Możliwości te można w pełni wykorzystać, jeśli kraje AKP będą inwestowały w odpowiednie wyszkolenie zasobów ludzkich, oferując im zaawansowane umiejętności techniczne dzięki unowocześnieniu sektora edukacji.

Kontekst

Wiedza fachowa, informacja i komunikacja są podstawą postępu społecznego, ludzkich dążeń i dobrostanu człowieka. Dzięki obecnemu rozwojowi technologii informacyjno-komunikacyjnych wiedza fachowa, wymiana informacji oraz komunikacja zyskały nowy wymiar w kontekście coraz większej globalizacji. Kraje AKP muszą zatem zbudować kapitał ludzki dysponujący umiejętnościami, które ułatwią włączenie się tych krajów w gospodarkę opartą na wiedzy.

Powszechnie wiadomo, że dobrze wykształcona i wykwalifikowana siła robocza przyczynia się bezpośrednio do zwiększenia ogólnej wydajności, większego wzrostu gospodarczego i eliminacji ubóstwa, a w konsekwencji może przynieść poprawę warunków życia ludności krajów AKP. Ponadto właściwie zaplanowane, ukierunkowane i zrealizowane projekty i programy edukacyjne i szkoleniowe mogą również być skuteczne w usuwaniu przeszkód stojących na drodze do tego, aby życie ludzi w ich społecznościach miało pożyteczny i produktywny wymiar. Aby osiągnięcia te były jednak możliwe i długotrwałe, musi istnieć elastyczny system edukacji (szkoły, nauczyciele, uniwersytety i administracja), który cieszy się zaufaniem i dysponuje metodami, dzięki którym może sprostać zarówno zwyczajnym, jak i nadzwyczajnym wyzwaniom.

Wyzwania

Kraje AKP różnią się pod względem osiągnięć w dziedzinie edukacji: niektóre zrobiły wielkie postępy dotyczące poszczególnych szczebli edukacji, a inne napotykają wiele problemów w osiąganiu celów edukacyjnych wyznaczonych w ramach MCR. Uczenie się powinno stanowić fundament sprawiedliwej i zrównoważonej przyszłości populacji. W związku z tym w gospodarkach większości krajów AKP bezwzględnie potrzebna jest planowa reforma edukacji, której powinny przyświecać następujące cele:

- zwiększenie dostępu wszystkich obywateli do wysokiej jakości usług edukacyjnych;
- zwiększenie skuteczności i sprawnego świadczenia usług edukacyjnych wszystkim obywatelom;

- przyczynianie się do budowania sektora usług edukacyjnych, który będzie konkurencyjny na szczeblu międzynarodowym;
- zwiększenie możliwości gospodarki w zakresie opracowywania i realizacji polityki edukacyjnej;
- opracowanie szerszego programu nauczania, skupionego na perspektywie międzynarodowej;
- propagowanie innowacyjnych mechanizmów świadczenia usług edukacyjnych;
- zwiększenie przejrzystości i rozliczalności świadczenia usług edukacyjnych oraz
- przyczynianie się do budowania rynku pracy, który będzie konkurencyjny na szczeblu międzynarodowym.

Asymetrie w wyłaniającym się obecnie międzynarodowym łańdźcu gospodarczym, zarządzanie sprawami międzynarodowymi, aktualna sytuacja w gospodarce światowej i obciążenie długami powodują niestabilność gospodarczą i społeczną, przez co prowadzą do licznych wyzwań, z którymi muszą się zmierzyć kraje AKP. Kwestie te mają wpływ na skuteczność transferu wiedzy we wszystkich warstwach społeczeństwa.

Zapewnienie trwałej infrastruktury na potrzeby kształcenia i szkolenia technicznego i zawodowego jest niezbędne, aby w krajach AKP można było zaspokoić zapotrzebowanie rynku pracy i osiągnąć cele w zakresie rozwoju. Istnieje zatem potrzeba włączenia realizowanych w krajach AKP programów kształcenia i szkolenia technicznego i zawodowego oraz kampanii na rzecz likwidacji analfabetyzmu do krajowych strategii rozwoju umiejętności, z udziałem przemysłu, aby zapewnić m.in. uwzględnienie przedsiębiorczości w programach szkolenia wysokiej jakości.

Uważa się, że wpływ nowych technologii w dziedzinie tworzenia wiedzy, zwłaszcza jeśli chodzi o technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT), przyczynia się do edukacji integracyjnej i zrównoważonego rozwoju.

Ponadto wyzwania związane z konfliktami w niektórych krajach AKP zagrażają wspieraniu i rozwojowi edukacji oraz wymianie wiedzy fachowej. W związku z tym sposobem na stawienie czoła wspólnym wyzwaniom edukacyjnym musi być regionalna integracja i współpraca, zwłaszcza w szkolnictwie wyższym oraz w obszarze szkolenia technicznego i zawodowego w krajach AKP. Kraje AKP powinny zatem zobowiązać się do dobrego zarządzania sektorem edukacji, w tym do przejrzystego i skutecznego wykorzystywania zasobów.

Należy kontynuować działania zwiększające i wspierające mobilność umiejętności w postaci programów współpracy południe-południe w krajach AKP, polegające zwłaszcza na wymianie naukowej, technicznej, kulturowej oraz wymianie programów nauczania. Dzięki temu kraje AKP będą mogły zbudować potencjał w zakresie zasobów ludzkich, który będzie konkurencyjny w zglobalizowanym świecie. Stałą przeszkodą w zatrzymaniu wykwalifikowanych zasobów ludzkich w krajach AKP, tak aby mogły one służyć tamtejszym systemom edukacji, jest zjawisko drenażu mózgów.

Solidarność światowa w propagowaniu ustalonych w Dakarze celów programu „Edukacja dla wszystkich” nadal odgrywa ważną rolę, a oficjalna pomoc rozwojowa (ODA) ze strony krajów rozwiniętych pozostanie kluczowa dla krajów AKP w Agendzie rozwoju po 2015 roku

mimo zmieniającej się sytuacji gospodarczej na świecie. W związku z tym, z uwagi na przemiany polityczne i gospodarcze w krajach AKP, w Agendzie rozwoju po 2015 roku należy uwzględnić edukację w taki sposób, aby była ona użyteczna dla wszystkich warstw społeczeństwa i obejmowała alfabetyzację młodzieży i dorosłych oraz propagowanie pozytywnych wartości i postaw.

Doskonałą podstawą współpracy w tej dziedzinie są realizowane w ramach 10. edycji Europejskiego Funduszu Rozwoju programy Edulink dotyczące szkolnictwa wyższego i badań naukowych, które są finansowane przez UE i wdrażane przez sekretariat AKP, a doświadczenia zdobyte przy realizacji tej inicjatywy należy przenieść na inne obszary kształcenia i szkolenia zawodowego.